

Læreplan i teaterensemble

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 1. april 2020 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2020

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Teaterensemble handler om å forstå grunnleggende tekniske prinsipper, ferdigheter og holdninger innenfor teaterfaglig arbeid. Faget skal sette elevene i stand til å delta som medskapere i kreative prosesser og teaterproduksjoner gjennom arbeid med arbeidsetikk, skuespillertrening og samspill. Faget skal gi elevene verktøy til å skape, utøve, oppleve og reflektere over teater, og bidra til kunstfaglig forståelse og innsikt i teaterets kompleksitet. Ved å gi elevene kulturell og estetisk kompetanse legger faget grunnlaget for allsidig samfunnsdeltakelse. Teaterensemble forbereder elevene til et arbeidsliv som stiller krav om kreativ problemløsning og evne til relasjonsskaping.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen. Teaterensemble skal bidra til å utvikle elevenes etiske bevissthet ved at de får arbeide med estetiske uttrykksformer og samarbeide i skapende og utøvende prosesser. Faget skal gi elevene mulighet til å formgi egne uttrykk og meninger i samspill med andre, og det skal styrke elevenes ferdigheter i å utforske og skape i kollektive prosesser. Teaterensemble skal også bidra til elevenes danning og identitetsutvikling, og i denne prosessen er evne til å stille spørsmål, tenke kritisk, utforske og eksperimentere sentralt.

Kjerneelementer

Arbeidsetikk

Kjerneelementet arbeidsetikk handler om det etiske ansvaret som følger med å delta i en teaterproduksjon, og innebærer både det individuelle og det kollektive ansvaret for forberedelse, gjennomføring og etterarbeid. Sentrale elementer i arbeidet med arbeidsetikk er også å kunne gi innspill til andre og å kunne ta imot og vurdere forslag til endringer av eget arbeid.

Skuespillertrening

Kjerneelementet skuespillertrening handler om å øve seg i sentrale ferdigheter innenfor skuespillerarbeid. Arbeid med tekst, kropp, tid og rom står sentralt, og elementer som kroppsbevissthet, stemmebruk og ekspressivitet er sentralt. Kjerneelementet skuespillertrening bidrar til å oppøve evne til tilstedeværelse og rolle- og situasjonsforståelse.

Samspill

Kjerneelementet samspill handler om å utvikle ensemblet som gruppe. Kjerneelementet innebærer å oppøve evne til scenisk tilstedeværelse i spillsituasjoner og rollearbeid. Videre innebærer det å arbeide med partnerkontakt, lytting og romforståelse.

Sceniske visninger

Kjerneelementet sceniske visninger handler om å oppleve, utforske, utvikle og formgi sceniske forløp. Kjerneelementet handler også om å utforske og tenke kritisk om teater som kunstart gjennom arbeid med dramaturgi og iscenesettelse, og det handler om å presentere visninger for et publikum.

Tverrfaglige temaer

Demokrati og medborgerskap

I teaterensemble handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om at elevene skal få mulighet til å uttrykke seg gjennom arbeid med teater, øve seg i å tenke kritisk og lære seg å håndtere meningsbrytninger og respektere uenighet. Gjennom arbeid med faget får elevene innsikt i at demokratiet har ulike former og uttrykk, i teaterets samfunnskritiske funksjon og i prinsipper for ytringsfriheten og dens grenser.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i teaterensemble innebærer å bruke stemmen i sceniske rom. Det innebærer også å kunne bruke fagterminologi i arbeid med og refleksjon over sceniske prosesser og produkter.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i teaterensemble vil si å bearbeide tekst i scenisk sammenheng og å skrive i refleksjonsarbeid.

Å kunne lese

Å kunne lese i teaterensemble innebærer å lese manus og andre tekster som er relevante i praktisk arbeid med scenekunst.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i teaterensemble innebærer å bruke digitale verktøy i kreative og skapende prosesser og å ta i bruk stadig nye digitale muligheter

innenfor teater. Det handler også om å vise etisk bevissthet og god dømmekraft i bruk av digitale og sosiale medier i teaterfaglig arbeid.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utvikle ideer, sette seg individuelle og kollektive mål for teaterarbeid, og planlegge, gjennomføre og reflektere over kunstneriske arbeidsprosesser
- gjennomføre sceniske visninger for publikum i samarbeid med andre, og reflektere over forholdet mellom sal og scene
- delta i samspill og samhandling i teaterarbeid ved å gi innspill til andre og ta i mot og vurdere innspill på eget arbeid
- bruke skuespillertekniske ferdigheter, vise forståelse for egne og andres grenser og for grensene mellom det private og det personlige i teaterfaglige prosesser
- bruke improvisasjon i skapende prosesser til å utforske, utvikle og formgi sceniske forløp
- bruke sceniske virkemidler og vise forståelse for dramaturgiske prinsipper i forestillingsarbeid
- forstå og bruke teaterfaglig terminologi i teaterarbeid, analyse og refleksjon
- reflektere over teaterets samfunnskritiske funksjon og vise forståelse for prinsipper for yringsfriheten og dens grenser i eget teaterarbeid

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i teaterensemble. Elevene viser og utvikler kompetanse i faget når de skaper, utøver og opplever teater, og når de reflekterer over teaterfaglig arbeid og teaterfaglige prosesser og produkter.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst ved å utvikle et ensemblemiljø hvor arbeidsetikk står sentralt og elevene utfordrer og utfolder seg i arbeid med teater, både i arbeids- og utviklingsprosesser og i visninger for et publikum. Læreren skal være i dialog med elevene om utviklingen deres i faget og hjelpe dem med å se sammenheng mellom prosess og produkt i teaterarbeidet. Elevene skal få mulighet til å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglig

utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle teaterfaglige ferdigheter.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i teaterensemble ved avslutningen av opplæringen. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i kjente og ukjente situasjoner. Læreren skal sette karakter i teaterensemble basert på kompetansen eleven har vist ved å skape, utøve og oppleve teater og ved å reflektere kritisk over kompetansen og ferdighetene han eller hun har oppnådd.

Vurderingsordning

Standpunktvurdering

Teaterensemble: Eleven skal ha én standpunkt karakter.

Eksamen for elever

Teaterensemble: Eleven kan trekkes ut til muntlig-praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Eksamen skal ha forberedelsesdel.

Eksamen for privatister

Teaterensemble: Privatisten skal opp til muntlig-praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.